

'Vernieuwing door verandering'

Coalitieakkoord 2014 - 2018
ChristenUnie, CDA, SHA en VVD
2 mei 2014

‘Vernieuwing door verandering’

**Coalitieakkoord 2014 - 2018
CU, CDA, SHA en VVD
2 mei 2014**

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord formateur

Inleiding

Thema 1: De zorgzame stad

Thema 2: De aantrekkelijke stad

Thema 3: De ondernemende stad

Thema 4: De verbindende stad

Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Portefeuilleverdeling

Voorwoord formateur

Harderwijk, 2 mei 2014.

Op 19 maart 2014 werden de gemeenteraadsverkiezingen gehouden, waaraan zeven partijen deelnamen. De partijen D66 en De Groep HOP waren nieuwe deelnemers tijdens deze verkiezingen. Het aantal raadszetels is uitgebreid met twee tot een totaal van 29. De eenmansfractie Karayavuz is na de verkiezingen voortgekomen uit een afsplitsing van de PvdA. De zetelverdeling is in deze raadsperiode:

➤ ChristenUnie:	6 zetels
➤ CDA:	6 zetels
➤ Stadspartij Harderwijk Anders:	4 zetels
➤ VVD:	4 zetels
➤ PvdA:	3 zetels
➤ Gemeentebelang Harderwijk Hierden:	3 zetels
➤ D66:	2 zetels
➤ Fractie Karayavuz:	1 zetel

Op voorstel van de ChristenUnie stemden op 1 april 2014 de partijen unaniem in met de benoeming van informateur Thijs van Daalen. De informateur heeft met alle partijen gesprekken gevoerd. Bij de vraag over wat voor Harderwijk de beste coalitie is, heeft een viertal factoren een rol gespeeld:

1. Een zo groot mogelijk deel van de inwoners van Harderwijk en Hierden moet zich betrokken kunnen voelen;
2. De stabiliteit van de coalitie;
3. Programmatische overeenstemming;
4. Kwaliteit van de aangedragen bestuurders.

De informateur adviseerde op 14 april 2014 een coalitie tussen ChristenUnie, CDA, Stadspartij Harderwijk Anders en de VVD.

Met deze vier partijen zijn vervolgens de formatiebesprekingen gevoerd. Op open en constructieve wijze is dit coalitieakkoord, met de titel: "Vernieuwing door verandering", tot stand gekomen.

Vernieuwing door verandering krijgt inhoud door de cultuuromslag en –verandering in brede zin en door inhoudelijke dossiers, zoals bijvoorbeeld het project 'Vitale vakantieparken', vernieuwend te benaderen. Andere voorbeelden zijn de andere werkwijze bij de transities, vermindering regeldruk en de flexibele samenwerking tussen de samenleving en de gemeentelijke organisatie.

Deze vernieuwing blijkt bijvoorbeeld ook uit de samenstelling van de portefeuilles voor het nieuwe college. Wij koppelen fysieke en maatschappelijke thema's in één portefeuille. Dit heeft tot doel het collegiaal bestuur te versterken. Nieuw is ook de bundeling van de thema's economie en werkgelegenheid in één portefeuille. Het samenvoegen van grote ruimtelijke opgaven in één portefeuille is eveneens nieuw.

Dit akkoord op hoofdlijnen, waaraan de coalitiepartijen zich committeren, geeft richting aan de koers van centrumstad Harderwijk voor de periode 2014 – 2018.

Tijdens de openbare raadsvergadering van 15 mei 2014 wordt dit akkoord besproken. Wij willen de afspraak maken dat de gemeenteraad onderwerpen voor de Strategische Raadsagenda aandraagt. Voor deze onderwerpen treedt de gemeenteraad kaderstellend op. De Strategische Raadsagenda en dit coalitieakkoord vormen de basis voor het Collegeprogramma 2014 - 2018.

Met dit Coalitieakkoord sluiten wij de periode van informatie en formatie, die startte na de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 af. Het nieuwe college van burgemeester en wethouders is gevormd.

Met vriendelijke groet,

Marcel Companjen,
Formateur

Inleiding

Dit document is het Coalitieakkoord van ChristenUnie, CDA, Stadspartij Harderwijk Anders en VVD. Hierin zijn de coalitieafspraken voor de periode 2014-2018 op hoofdlijnen vastgelegd. Een verdere detaillering vindt plaats in het collegeprogramma 2014 – 2018, waarvan de strategische raadsagenda onderdeel uitmaakt.

Wij hebben bewust gekozen voor een coalitieprogramma op hoofdlijnen. Onze redenen zijn:

1. Er is nog veel onduidelijkheid over de omvang van de middelen en wetgeving voor de decentralisatie opgaven;
2. De uit de decentralisatie opgaven voortvloeiende cultuuromslag voor bestuur, gemeentelijke organisatie en de maatschappij vraagt om focus. Wij zetten breder in op cultuurverandering en streven ook een flexibele samenwerking tussen de samenleving en gemeentelijke organisatie na (uitvoering Organisatieontwikkeling 2);
3. Wij willen projecten afronden. De realisatie van de vier grote ruimtelijke opgaven Waterfront, Drielanden, Lorentz III en Stationsomgeving vragen veel bestuurlijke en ambtelijke inspanning.

De speerpunten van deze coalitie voor de komende periode zijn:

1. Decentralisatie opgaven
De op ons af komende taken betreffende de jeugdzorg, AWBZ en Participatiewet gaan wij deze periode verder voorbereiden, implementeren en uitvoeren.
2. Doorontwikkeling cultuuromslag
De komende vier jaar staan in het teken van het doorontwikkelen en implementatie van de beoogde cultuuromslag, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Onderdeel daarvan maakt uit de vermindering van regeldruk. De missie van de organisatie is: "Wij zijn de organisatie die zorgt dat de ambities van de samenleving en de gemeente in nauwe samenwerking met partners efficiënt en slagvaardig worden gerealiseerd".
Dit vraagt ook om een andere rol van gemeenteraad en college.
3. Ruimtelijke opgaven
Ingezet wordt op de realisatie van de ruimtelijke opgave Waterfront, Drielanden, Lorentz III en Stationsomgeving.
4. Recreatie en toerisme
Recreatie en toerisme geven een impuls aan de economie. Wij beschouwen recreatie en toerisme als een belangrijk onderdeel van de politieke agenda, dit vraagt om stevige bestuurlijke coördinatie. Er is samenhang met het project Vitale vakantieparken.

Paraplu: Structuurvisie Harderwijk 2031/Positionering Harderwijk

De structuurvisie Harderwijk gaat over de koers naar de in de stadsvisie geschetste toekomst. Er worden ambities en beleidsdoelen beschreven. De stadsvisie 2031 van Harderwijk spreekt over "verdiepen" op een viertal thema's (woonklimaat, maatschappelijke voorzieningen, economische structuur en bereikbaarheid) en "het ontwikkelen van een aansprekende regionale agenda". Het gaat erom dat Harderwijk een schaa sprong doet op voorzieningenniveau en zich daarmee sterker profileert als centrumstad. In 2013 is een notitie over de positionering van Harderwijk geschreven. De notitie: Centrumstad Harderwijk als scharnierpunt "Start van de randstad en poort naar de Veluwe" is eveneens leidraad voor dit coalitieakkoord. In het collegeprogramma 2014 – 2018 verdiepen wij de thema's en maken resultaten SMART.

Meer participatie en bijdrage van inwoners in de samenleving

Burgerschap gaat over de manier waarop inwoners participeren in de samenleving en de samenleving helpen vormgeven. Burgerschap heeft een politieke, sociale, een culturele en een economische dimensie. Inwoners vervullen bepaalde verplichtingen voor hun overheid en mogen op hun beurt bescherming van hun vitale belangen verwachten. Wij willen de betrokkenheid en invloed van inwoners, instellingen en bedrijven op het beleid over de ontwikkeling van Hardewijk vergroten en burgerschap meer inhoud en een podium verschaffen

Bestuursvernieuwing

In dit coalitieakkoord is een vernieuwing betreffende de samenstelling van de portefeuilles doorgevoerd. Fysieke en maatschappelijke thema's zijn gekoppeld in elke portefeuille. Dit heeft tot doel het collegiaal bestuur, integrale besluitvorming en de bestuurskracht te verstevigen. Bijvoorbeeld: de wethouder ruimtelijke opgaven is primair eerste verantwoordelijke wethouder voor de ruimtelijke opgaven. Echter, daar waar een onderdeel van zijn portefeuille van invloed is op andere portefeuilles, is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid. Voor de portefeuillehouder bedrijfsvoering is gekozen voor een zodanige invulling van de portefeuille, dat de financiële rol zo neutraal mogelijk ingevuld kan worden.

Nieuw is de bundeling van de thema's economie, Participatiewet, arbeidsmarktbeleid en sociale zaken en werkgelegenheid in één portefeuille (Economische zaken en arbeidsparticipatie). Hiermee zijn de arbeidsvraag en het arbeidsaanbod optimaal geborgd. Ook hebben wij besloten om de vier ruimtelijke opgaven (Waterfront, Drielanden, Lorentz III en Stationsomgeving) in één portefeuille onder te brengen. Daarmee onderschrijven wij het belang dat wij hechten aan de samenhang bij de realisatie van deze projecten. Tot slot hebben wij besloten een stevige bestuurlijke coördinatie op de portefeuille recreatie en toerisme te zetten.

De structuur van dit coalitieakkoord is gebaseerd op de vier ontwikkelsporen van de structuurvisie:

Thema 1: De zorgzame stad

Thema 2: De aantrekkelijke stad

Thema 3: De ondernemende stad

Thema 4: De verbindende stad

Toegevoegd zijn:

- een paragraaf: "Algemene dekkingsmiddelen en financiering" en
- de portefeuillevindeling van het nieuwe college.

Thema 1 De zorgzame stad

Structuurvisie Harderwijk 2031

De gemeente zet zich in voor een woon- en leefomgeving die schoon, veilig en prettig is. Dit doet de gemeente samen met bewoners. Op die manier ontstaat er een sterke betrokken Harderwijkse gemeenschap waar alle inwoners actief (kunnen) deelnemen aan het economische en/of sociale leven. Voor degenen waarvoor dit minder vanzelfsprekend is, biedt de gemeente ondersteuning. Hierbij wordt uitgegaan van eigen kracht en zelfredzaamheid, maar ook van gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. In een zorgzame stad is dit heel vanzelfsprekend.

De afspraken op hoofdlijnen zijn:

1. **Decentralisaties sociale domein:**

a. Gemeente regisseur of uitvoerder van taken

De gemeente is regisseur en blijft verantwoordelijk. Dat vereist een goede invulling van de toezichhoudende rol.

Bij de regierol past dat de gemeente de kennis van instellingen en organisaties optimaal benut. De gemeente opteert bij voorkeur voor het beleggen van de uitvoering in het private domein. Dit stelt hoge eisen aan de kwaliteit van private partijen. Tevens is de visie dat er voldoende differentiatie moet zijn geborgd bij aanbiedende partijen.

De gemeente schept voorwaarden, faciliteert en betreft maatschappelijke organisaties bij de realisatie van de kanteling. De kanteling, zoals die is ingezet bij de WMO, wordt verder doorgevoerd en is ook van toepassing voor de overige gebieden in het sociaal domein. De bij de WMO ingezette lijn wordt verder uitgebouwd.

De drie decentralisaties verdelen wij over twee portefeuilles. In één portefeuille zal de AWBZ (WMO) en de Jeugdzorg als 1 blok worden opgenomen, in de andere portefeuille de Participatiewet. Daarnaast wordt een koppeling gelegd tussen de Participatiewet en werkgelegenheid, zodat het werkaanbod en de arbeidsvraag in één portefeuille (Economische zaken en Sociale Zaken en werkgelegenheid) verenigd zijn.

Op ambtelijk niveau wordt de integraliteit tussen de drie decentralisaties geborgd in de functie van transitie-manager. De organisatie rond de transities zal verder worden uitgewerkt in het collegeprogramma. De integrale aanpak van de drie decentralisaties is aan het einde van de coalitieperiode met alle andere beleidsvelden gerealiseerd.

Met betrekking tot de verbinding tussen jeugdzorg en onderwijs is in de gezamenlijke visie op Passend Onderwijs van gemeenten en samenwerkingsverbanden in deze regio uitgesproken om het kind centraal te stellen en in te zetten op een passende plek zo nabij als mogelijk in de eigen woonomgeving. Wel komt passend voor thuis nabij, omdat ingezet wordt op voldoende ondersteuning op maat en vanuit het principe 1 Gezin 1 Plan. Er is een vloeiende schakeling nodig van ondersteuning die binnen de school geleverd kan worden en over de inzet van een bredere ondersteuning aan kind en het gezin meerdere sectoren of specifieke deskundigheid. Deze verbindingsvorm wordt nog verder onderzocht. Eén van de mogelijkheden is een koppeling te maken door een schakelfunctionaris die vanuit het Basisteam Jeugd en Gezin (CJG) de school als belangrijke vindplaats bezoekt. Hiervoor is het wenselijk dat het onderwijs en de gemeenten gezamenlijk kijken naar hun taken, hun budgetten en hun mogelijkheden, vanuit de gedachte één Gezin één Plan.

b. Kanteling van bestuurs- en organisatiecultuur

Bij de kanteling staat de kwaliteit van de zorg en de ondersteuning voorop. Voor een succesvolle kanteling is een cultuuromslag nodig bij de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie, maar zeker ook bij de zorgverlener en zorgontvanger. Het uitgangspunt is een maximale zelfredzaamheid (burgerkracht), waarbij de overheid een belangrijk vangnet biedt voor diegenen die het zonder de hulp echt niet kunnen redden. Er wordt sterk ingezet op preventie, zodat minder zware zorg nodig is, wat het welzijn verhoogt en kosten bespaart.

Verder is er hierbij een belangrijke rol voor mantelzorgers weggelegd. Waar mogelijk wordt dit gestimuleerd.

De preventie en de basisondersteuning wordt vormgegeven door het instellen van sociale wijkteams. Deze werken op basis van het principe één gezin, één plan, één budget en één regisseur.

c. Uitvoering

Bij de uitvoering, die zo lokaal mogelijk dient te zijn, worden 3 niveaus van samenwerking onderscheiden:

- lokale taken: Meerinzicht gemeenten
- regionale taken: de 6 RNV gemeenten;
- bovenregionale taken jeugdzorg: op de schaal van de gehele Veluwe met Apeldoorn als centrale gemeente, of de 7 Gelderse regio's.

d. Hoeveelheid bureaucratie beperken

Ambtelijk

Zowel bij de gemeente als bij instellingen niet voor elke situatie een nieuwe regel bedenken. Efficiency van dienstverlening is hierbij uitgangspunt. Aan de voorkant dienen de zaken als één toegang goed te worden geregeld, zodat de administratieve rompslomp aan de achterzijde tot een minimum wordt beperkt.

Bestuurlijk

De bestuurlijke drukte rondom de decentralisaties beperken wij tot het minimaal noodzakelijke. Het streven is deze zo veel mogelijk in te dammen.

e. Mate van marktwerking

Optimaal via aanbestedingsprocedures, waarbij er gestuurd wordt op kwaliteit, continuïteit, kosten, samenwerking, keuzevrijheid en keuzemogelijkheden. Hier gaat een zelfregulerende werking vanuit. Wij hechten wel aan een gedifferentieerd aanbod bij de uitvraag.

f. Opvangen van taakstelling Rijk

De rijksmiddelen voor de decentralisaties worden geoormerkt. Vanaf 2018 vindt ontschotting van de gedecentraliseerde middelen plaats, waarbij vanwege het open eindkarakter van de Participatiewet een minimale kwaliteitsgrens voor de WMO en Jeugdzorg wordt bepaald die niet neerwaarts wordt bijgesteld als gevolg van een mogelijke overschrijding van uitgaven in het kader van de Participatiewet. Wij zijn van mening dat na twee jaar de beschikbare gelden toereikend moeten zijn voor de uitvoering van de decentralisatie opgaven.

Wat betreft de 'zachte landing' van de financiële consequenties van de decentralisaties in de gemeentebegroting zijn coalitiepartijen bereid om naast de reeds in de begroting beschikbare buffers zo nodig extra middelen beschikbaar te stellen. Indien van toepassing, zullen voorstellen bij de Kadernota in 2015 worden gepresenteerd.

g. Kaders

De door de gemeenteraad vastgestelde kaders zijn leidend. Dit zijn de nota's voor transitie jeugdzorg (Beleidskader Transitie jeugd 2015-2018; vastgesteld 19 december 2013) en AWBZ (uitgangspunten notitie transitie AWBZ-WMO; vastgesteld 27 maart 2014).

2. Werk/inkomen

Participatiewet:

Arbeidsparticipatie is de norm voor inwoners van Harderwijk. De invoering van de Participatiewet biedt een uitgelezen mogelijkheid om hier nog meer werk van te maken. Hierbij gaan wij uit van maatwerk; iedere burger doet mee naar vermogen. Voor mensen met een uitkering is meedoen niet vrijblijvend. Van hen verwachten wij dat zij naar vermogen maatschappelijk nuttige werkzaamheden verrichten of re-integreren op de arbeidsmarkt.

Burgers hebben hierin weliswaar primair een eigen verantwoordelijkheid, maar wij zullen een stringent participatiebeleid voeren. Waar nodig zorgen wij voor een goede en snelle ondersteuning.

Een goede samenwerking met lokale werkgevers is cruciaal om meer mensen aan de slag te krijgen. Economische en sociale doelstellingen kunnen elkaar versterken. Zo blijft Harderwijk een vitale en ondernemende stad.

Armoedeval:

Harderwijk is en blijft een sociale stad met een solide armoedebestrijding. Voorop staat echter dat werken moet lonen en werk prevaleert boven het ontvangen van een uitkering. Wij zetten optimaal in op het terugdringen van de armoedeval. Werken moet meer opleveren dan het ontvangen van een uitkering. Wij zetten actief in op maatregelen die dit bevorderen. Het minimumbeleid is een sluitstuk voor hen die (tijdelijk) niet in staat zijn om op eigen kracht een minimuminkomen te verdienen. Het is onze verantwoordelijkheid om lokaal te zorgen voor goede financiële ondersteuning voor de minima, zodat wordt voorkomen dat mensen in schuldenproblematiek belanden. Tegelijkertijd doen wij ook een beroep op de burger om waar mogelijk weer op eigen kracht in levensonderhoud te kunnen voorzien.

Meetbare doelstellingen

Wij gaan de door de Sociale Dienst Veluwerand uitgevoerde re-integratieprojecten beoordelen op door Harderwijk vastgestelde meetbare doelstellingen.

3. **Veiligheid**

Wij geven een hoge prioriteit aan verruiming van het cameratoezicht en uitbreiding van het aantal BOA's. Uitwerking vindt plaats in het collegeprogramma en de begroting 2015.

4. **Verkeersveiligheid**

Bij de vormgeving en herinrichting van de verkeersinfrastructuur zullen wij de kennis van burgers zo veel mogelijk gebruiken teneinde de verkeersveiligheid in stad en dorp te verhogen. Daarbij sturen wij op een zodanige inrichting van de fysieke infrastructuur dat wordt voorkomen dat er voor burgers onbegrijpelijke en daardoor gevaarlijke verkeerssituaties ontstaan en dat de verkeersveiligheid optimaal is geborgd.

5. **Onderwijs**

Gelet op de ontwikkelingen, zoals de korting op het gemeentefonds en de mogelijke komst van een nieuwe school voor voortgezet onderwijs, evalueren wij voor het eind van 2014 het functioneren van de doordecentralisatie huisvestingsmiddelen VO. Hierbij verrichten wij onderzoek naar (alternatieve) financieringssystemen voor het huisvestingsvraagstuk.

6. **Sportkracht**

Wij zetten sterk in op sportkracht. Hierbij gaat het om de eigen verantwoordelijkheid en het eigen beheer van buitensportaccommodaties door sportverenigingen, multifunctioneel gebruik van deze sportaccommodaties, transparantie in geldstromen binnen de sport en inzicht in optimale beheer- en exploitatie vorm van buitensport accommodaties. Verenigingen worden aangespoord de handen ineen te slaan en de cultuuromslag (zelfredzaamheid) voortvarend op te pakken. Deze samenwerking is een voorwaarde voor de overdracht van geldstromen.

Thema 2 De aantrekkelijk stad

Structuurvisie Harderwijk 2031

De gemeente wil ervoor zorgen dat inwoners, bezoekers en mensen die hier werken een positief gevoel hebben over Harderwijk. In een aantrekkelijke stad is het prettig wonen, werken, leven en verblijven. Een hoge aantrekkelijkheid wordt bereikt door vele factoren, zoals de aanwezigheid van banen, cultuur, goede wegen, en fietspaden en overige voorzieningen die het woon- en verblijfsgevoel kunnen verhogen. Maar ook de nabijheid van natuur, rust en veiligheid dragen hieraan bij.

De afspraken op hoofdlijnen zijn:

1. Theater Waterfront

Wij hanteren een finale datum voor de besluitvorming over de realisatie van een theater in het Waterfrontgebied, als onderdeel van het concept Harderwijk Alive. Vóór 1 augustus 2014 dient een realistische business case gereed te zijn, waarin het commitment van marktpartijen over de investering en de exploitatie is vastgelegd. Daarbij wordt uitgegaan van een maximale eigen investeringsbijdrage van de gemeente van €2,5 miljoen incidenteel en een exploitatiebijdrage van maximaal €320.000,- per jaar. Is die duidelijkheid er niet dan dagen wij partijen uit initiatieven uit te werken om een op de behoefte van de stad afgestemde theaterprogrammering te realiseren (Stad als theater). Wij spannen ons maximaal in om met marktpartijen voor 1 augustus 2014 tot overeenstemming te komen. In het geval dat niet tot overeenstemming kan worden gekomen, dan zijn wij bereid om het uit het weerstand onttrokken bedrag van €2,5 miljoen voor het theater in het Waterfront onder voorwaarden deels te bestemmen voor het uitwerken van het thema 'Stad als theater'. Het eventueel resterende bedrag vloeit terug naar de Algemene reserve.

2. Voortgang Waterfront

Wij zetten in op de doorontwikkeling en uitvoering van bestaande plannen in het Waterfront. Als het theater in het Waterfront niet kan worden gerealiseerd, dan zal in overleg met de Consortiumpartijen gekeken moeten worden naar de consequenties die dit heeft voor de inrichting van het gebied. Dat geldt ook voor het Dolfinarium. Het bestaande afsprakenkader is uitgangspunt.

3. Woningbouw

Wij zetten nog steeds in op doorgaan met woningbouw in Drielanden-West, maar hierbij vindt wat betreft de fasering afstemming met het Waterfront plaats. Uitgangspunt is de vastgestelde Woonvisie, zodat ook voldoende variatie is gewaarborgd met betrekking tot de verschillende soorten woonmilieus, woonvormen en de aantallen woningen in Harderwijk. Afgesproken is dat steeds wordt gekeken wat de markt aan kan en dat de financiële consequenties voor het Waterfront en Drielanden daarbij leidend zullen zijn. Uiteraard met in achtneming van de gewenste kwaliteit van woningbouw. De gemeente heeft een coördinerende taak en bepaalt de prioriteiten. Druk op de woningmarkt moet worden voorkomen. Druk ontstaat als op beide bouwlocaties voor dezelfde doelgroep gelijktijdig woningen beschikbaar komen. Het gaat om het creëren van balans in vraag en aanbod.

Om deze coördinatie goed te borgen zijn wij van mening dat de ruimtelijke opgaven (Waterfront, Drielanden, Lorentz III en het Stationsgebied) moeten worden toegewezen aan één portefeuillehouder (wethouder ruimtelijke opgaven)

Woningbouwcontingenten

Wij willen in regioverband komen tot een evenwichtige verdeling van de woningcontingenten, waarbij de belangen van Harderwijk en Hierden goed zijn geborgd. Dat houdt onder meer in dat binnen het benodigde aantal woningen, in Harderwijk en Hierden ook voldoende woningen kunnen worden gebouwd in het midden en hogere segment. Op basis van de meest recente meerjarenprognose woningbouw wordt er voor de periode 2014 - 2024 uitgegaan van de bouw van in totaal 2.750 woningen. Dit komt overeen met een woningbouwproductie van gemiddeld 250 woningen per jaar.

Soort woningbouw

Wij onderschrijven het beleidsplan Wonen waarin voldoende mate van flexibiliteit voor de soort woningbouw is opgenomen. In deze Woonvisie zijn ook de mogelijkheden voor ouderenhuisvesting voldoende geborgd (o.a. ook door commerciële initiatieven).

Voorbeelden van flexibele soorten van woningbouw zijn:

- a. meer ruimte voor particulieren om met eenvoudiger regelgeving hun wenswoning te (laten) ontwikkelen en bouwen;
- b. Mogelijkheden om “anders” te wonen bijvoorbeeld particuliere initiatieven en projecten voor andere woon- en leefvormen.
- c. Meer innovatief, duurzaam en vraaggericht bouwen van woningen.

In de bestemmingsplannen zullen hiervoor de mogelijkheden gecreëerd moeten worden.

4. Verlevendiging binnenstad

Wij vinden het van groot belang dat het stadscentrum van Harderwijk haar centrumfunctie in de regio verder kan uitbreiden. Daarbij is van belang om de winkelfunctie te versterken, maar ook de aantrekkelijkheid van de binnenstad als verblijfsgebied te vergroten. Het is de ambitie gezamenlijk met de ondernemers te gaan voor een aantrekkelijke bruisende en levendige binnenstad. Speerpunt voor het centrum is het flexibel omgaan met de invulling van (winkel) panden aan de randen van en in de binnenstad. Dit is één van de maatregelen die wij willen nemen in de strijd tegen de leegstand in het centrum. Wij denken hierbij aan het volgende pakket aan maatregelen:

- a. het voorkomen van leegstand, (gebiedsmarketing, kwaliteitsimpuls (Vuldersbrink), het nieuwe winkelen);
- b. het slim gebruik maken van tijdelijke oplossingen (gebruik lege etalages, pop-up stores, tijdelijk ondernemerschap);
- c. het aangaan van de confrontatie met leegstand. (juridisch instrumentarium, actieve acquisitie, transformeren, wonen boven winkels);
- d. inzetten op het bevorderen van het centrummanagement.

5. Vitale vakantieparken

Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor de economie van Harderwijk. Attractieve vakantieparken zijn daarvoor van belang. Maar op veel vakantieparken in Harderwijk en in de regio sluit het aanbod aan recreatiewoningen kwalitatief niet meer goed aan bij de wensen van de toeristen, doordat de recreanten hogere eisen stellen en de kwaliteit van het aanbod daarbij achter blijft. Bovendien wordt een deel van de vakantiewoningen niet meer als zodanig gebruikt. Er is sprake van oneigenlijke bewoning door arbeidsmigranten en maatschappelijk zwakke groepen en van permanente bewoning. Door deze ontwikkelingen worden veel vakantieparken steeds minder aantrekkelijk voor recreanten, er is sprake van een onwenselijke ‘neergaande spiraal’. Om de vele opgaven met betrekking tot vakantieparken gezamenlijk en integraal aan te pakken participeert de gemeente Harderwijk in het regionale project Vitale vakantieparken. Wij brengen met gebruik van de input van de regionale visie op dit dossier op korte termijn een lokale ‘Strategienota vakantieparken’ uit waarin de problematiek in beeld wordt gebracht, de doelen en criteria worden aangegeven en wordt aangegeven langs welke weg aan toekomstbestendige oplossingen zal worden gewerkt (proces). De exploitanten en de verenigingen van eigenaren van de Harderwijkse vakantieparken betrekken wij hierbij.

6. Het Eindengebied

Wij geven in deze coalitieperiode geen prioriteit aan de doorontwikkeling van het gebied, maar staan welwillend tegenover ontwikkelingen die passen in een toekomstig profiel van het gebied. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de huidige bedrijfsvoering aldaar en de vigerende restricties leidend zijn.

7. **Parkeren en parkeervoorzieningen**

Toeristisch parkeren binnenstad

Wij zijn voornemens een proefperiode in te stellen met een verlaging van de parkeertarieven ten behoeve van en in de binnenstad. Er wordt een mogelijke correlatie verondersteld tussen de aantallen autobezoekers aan de binnenstad (aantrekkelijkheid van de binnenstad) en de hoogte van parkeertarieven (tarieven versus bezetting).

Dit onderzoek dient ook inzicht te geven in de economische opbrengst voor ondernemers. Deze proef vindt plaats onder nog nader te stellen voorwaarden en in een nog te bepalen periode. In het collegeprogramma vindt een verdere uitwerking van de proef plaats.

Parkeervergunningen

Wij onderzoeken de mogelijkheden voor herijking van het heffingssysteem voor vergunningshouders. Hierbij worden de bewoners van de binnenstad actief betrokken. Uitgangspunt daarbij zal zijn het principe van communicerende vaten tussen tarieven van verschillende parkeervoorzieningen.

Voorwaarde is dat er geen sprake is van inkomensderving voor de gemeente. In dit onderzoek wordt ook meegenomen een mogelijke heroverweging van de realisatie van een tweede parkeergarage in het Waterfront, mede in relatie met het theatervraagstuk in het Waterfront. Uiteraard zullen bij deze heroverweging worden meegenomen de financiële effecten en de juridische context. En vanzelfsprekend zullen de contractpartners nauw worden betrokken.

Tevens zal worden gekeken naar de effecten van tarieven voor de parkeerdruk in de eerste schil buiten het centrum en de overlast die dit met zich meebrengt. Onderdeel kan zijn het uitbreiden van gebieden met een blauwe zone in bewonersgebieden.

8. **Vergroening**

Wij zetten in op:

- a. het uitbreiden van de mogelijkheden om openbaar groen onder voorwaarden te verkopen aan particulieren, inclusief de mogelijkheid van verkoop van groen per blok woningen;
- b. het voeren van een onderzoek naar mogelijkheden van adoptie van groen. Het gaat hier om het in beheer geven van groen aan een wijk of buurt. Ook wordt de mogelijkheid van adoptie van groen per blok woningen bij dit onderzoek betrokken. Uitwerking zal plaatsvinden in het collegeprogramma;
- c. het verder differentiëren van groenonderhoud in de stad, waarbij zichtlocaties op een hoger kwaliteitsniveau worden onderhouden.

Wij maken gebruik van de methodiek wijkgericht werken via wijkmanagers die overigens ook voor meerdere wijkgerelateerde vraagstukken kunnen worden ingezet.

9. **Geluidsproblematiek A28**

Voor de aanpak van de geluidsproblematiek van de A28 zetten wij in op een stevige lobby richting Rijkswaterstaat en Den Haag.

10. **Uitvoering routekaart**

Wij zetten in op de uitvoering van een nieuw uitvoeringsplan op basis van bestaande duurzaamheidsuitgangspunten (continueren bestaand beleid), waarbij als streefwaarde geldt dat Harderwijk voor 45% klimaatneutraal is in 2031.

11. **Bereikbaarheid**

Wij:

- a. zetten in op een intercitystatus voor Harderwijk en starten hiervoor een lobbytraject, waarbij Randstadspoor nog steeds tot de mogelijkheid behoort;
- b. zetten in op rechtstreekse fietsroutes naar de binnenstad en stationsgebied (fietsvoorrangswegen);
- c. streven naar verbetering van de bereikbaarheid door met name snel openbaar vervoer richting regio's met veel werkgelegenheid (Utrecht, Amsterdam, Apeldoorn en Zwolle) en een snelle OV-verbinding naar Apeldoorn/Arnhem/Lelystad.

Thema 3 De ondernemende stad

Structuurvisie Harderwijk 2031

Harderwijk is een economisch krachtige stad. De gemeente wil deze kracht versterken en behouden. Daarom wordt gewerkt aan een samenleving waar mensen gestimuleerd worden en ruimte krijgen om te ondernemen. Ruimte voor culturele vernieuwing, creatieve initiatieven en innovatie. De sectoren zorg en toerisme krijgen, in lijn met de regiovisie, extra aandacht. Maar ook de kwaliteit van de werklocaties en een stijging van het gemiddelde van het gemiddelde opleidingsniveau zijn belangrijk. Wanneer wij ons hier gezamenlijk voor inzetten kan Harderwijk zich profileren als economisch centrum van de regio.

De afspraken op hoofdlijnen zijn:

1. **Lorentz III**

Wij onderschrijven de urgentie voor het op de markt brengen van Lorentz III. Hiervoor wordt het product op orde (prijs, kavelgrootte en beeldkwaliteit) gebracht, het accountmanagement (planmatig) verstevigd en ingezet op acquisitie (regionaal en landelijk). Marketing en Promotie zijn hierbij de stuwende krachten.

Lorentz III is een regionaal bedrijventerrein, waarvoor de provincie ook verantwoordelijkheid draagt. Maximale inspanningen zijn vereist om in overleg met andere gemeenten en provincie het belang van de bezetting van het regionaal bedrijventerrein onder de aandacht te blijven brengen. Het onderzoek naar tijdelijke alternatief gebruik (bijvoorbeeld zonnecollectoren) van deze gronden afronden en zo mogelijk effectueren.

2. **Aantrekken van bedrijven**

Wij hebben een positieve grondhouding ten opzichte van de vestiging van bedrijven. Wij denken in kansen in plaats van beperkingen en zoeken de grenzen in regelgeving hiervoor op. Waar mogelijk en verantwoord rekken wij grenzen op.

3. **Recreatie en toerisme**

Recreatie en toerisme is een van onze speerpunten. Recreatie en toerisme geeft een impuls aan de economische ontwikkeling van de stad. Wij beschouwen recreatie en toerisme als een belangrijk onderdeel van de politieke agenda, dat vraagt om een stevige bestuurlijke coördinatie. Wij zetten in op een coördinerend wethouder in combinatie met de portefeuille economie (focus) die ook een nauwe verbinding heeft met de portefeuille Internationale betrekkingen van de burgemeester. Evenementen zijn belangrijk voor een sterke toeristische sector. Er wordt ingezet op een samenwerking met en tussen evenementenorganisaties. Evenementen moeten uitgroeien tot gebeurtenissen met (boven)regionale, landelijke en internationale bekendheid.

Het profileringsvraagstuk (citymarketing) van Harderwijk en Hierden vraagt om een integrale benadering en coördinatie. In citymarketing gaat het immers om een combinatie van economische vraagstukken, toerisme en recreatie, wonen en werken en raakt dus andere portefeuilles. Wij zien de rol van de gemeente als faciliterend.

Thema 4 De verbindende stad

Structuurvisie Harderwijk 2031

Voor de structuurvisie is vanuit sociaal, economisch en ruimtelijk perspectief gekeken naar de huidige situatie en naar ontwikkelingen en trends voor de toekomst. Er zijn verbanden gelegd om te komen tot een integrale visie. Maar niet alleen binnen de muren van het gemeentekantoor wordt nauwer samengewerkt. Ook binnen de gemeentegrenzen wordt de afstand tussen bewoners, ondernemers, instellingen en bestuurders verkleind. Daarnaast streeft de gemeente naar meer partnerschap met de provincie en regiogemeenten om in samenwerking met elkaar gestelde doelen te bereiken.

De afspraken op hoofdlijnen zijn:

1. Regionale samenwerking

Wij onderscheiden drie bewegingen en hebben de volgende ontwikkelrichtingen voor ogen:

- a. Starten met de strategische alliantie door middel van een convenant met acht gemeenten op de Noord- Veluwe;
- b. RNV: de uitvoeringstaken geleidelijk overbrengen naar de uitvoeringsorganisatie Meerinzicht en de beleidsmatige taken overhevelen naar de strategische alliantie, dan wel de RNV transformeren naar een strategisch platform voor acht gemeenten (volwaardige deelname) en daarmee tevens de samenwerkingsrelatie met de provincie Gelderland verankeren;
- c. Meerinzicht: bedrijfsvoering en uitvoering van lokale (transitie)taken.

Wij wensen het aantal gemeenschappelijke regelingen te beperken en hechten er bij regionale samenwerking aan dat de bestuurlijke en ambtelijke drukte tot het minimaal noodzakelijke wordt beperkt.

Op basis van het thans uit te voeren onderzoek inzake de toekomst van de Inclusief Groep N.V., met daarin de mogelijkheid de aandelen weer over te dragen naar de gemeenten zal nadere besluitvorming worden voorbereid in het najaar van 2014.

2. Flexibele samenwerking samenleving – gemeentelijke organisatie

De flexibele samenwerking tussen de samenleving en de gemeentelijke organisatie beschouwen wij als speerpunt. Wij zien hierbij een bestuurlijke koppeling met de cultuuromslag die met de nieuwe organisatieontwikkeling (OO2) is ingezet. De komende vier jaren staan in het teken van het doorontwikkelen en implementatie van de beoogde cultuuromslag zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. De vermindering van de regeldruk vormt hierbij een belangrijk onderdeel. Om het belang van dit aspect te benadrukken zal bij alle college- en raadsvoorstellen "Doorontwikkeling cultuuromslag" als vast onderwerp worden toegevoegd, naast communicatie en financiën. Dit is vooral bedoeld om ook bestuurlijk de focus te houden op de gewenste doorontwikkeling.

Wij willen ook nadrukkelijk de verbinding met de samenleving leggen. Ook burgers, bedrijven instellingen en maatschappelijke organisaties zullen hun verantwoordelijkheden moeten oppakken. Ook van hen wordt een andere manier van werken verwacht.

In het kader van de flexibele samenwerking zal ook steeds de vraag aan de orde zijn: "Wat is de rol van de overheid in de veranderende samenleving".

Bestuurlijk verantwoordelijk is de wethouder bedrijfsvoering. Het belang van de cultuuromslag wordt coalitiebreed gedragen, waarbij ook de burgemeester een belangrijke rol wordt toebedacht. De burgemeester is immers boegbeeld bij de doorontwikkeling van burgerkracht. Ook heeft de burgemeester een voorbeeldfunctie richting gemeenteraad en de regio.

Algemene dekkingsmiddelen en financiering

De afspraken op hoofdlijnen zijn:

1. Harderwijk financieel gezond

Wij streven naar een structureel begrotingsevenwicht. De kosten van beheer, onderhoud en aanleg van voorzieningen worden structureel opgevangen binnen de beschikbare begroting. Het weerstandsvermogen wordt, conform vastgesteld beleid weer naar het vereiste niveau opgehoogd. Het weerstandsvermogen op niveau betekent dat de risico's in kaart zijn gebracht en dat deze financieel zijn afgedekt.

2. Risico's grondexploitaties/weerstandsvermogen

Wij gaan door op de ingeslagen weg, waarbij op basis van **actuele risicoanalyses** tijdig risico's in kaart worden gebracht en binnen het weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen. Dit is met ingang van 2014 ook daadwerkelijk tot uitvoering gebracht. De actuele risico analyse wordt met name op de drie risicovolle complexen binnen de grondexploitatie uitgevoerd, te weten: Waterfront, Lorentz III en Drielanden.

Weerstandsvermogen

De gemeenteraad heeft in de Nota weerstandsvermogen 2013 – 2014 de norm voor het weerstandsvermogen vastgesteld op € 31,07 miljoen. Op het moment van de totstandkoming van het coalitieakkoord bedraagt het werkelijk weerstandsvermogen op basis van de Themarekening 2013 € 26,33 miljoen. Er is een tekort van ruim € 4,5 miljoen. Bij de kadernota 2015-2018 worden voorstellen geformuleerd om de weerstandscapaciteit aan te zuiveren. Concreet betekent dit dat de risico's financieel bepaald zijn en dat wij in onze vermogenspositie de risico's dan ook volledig hebben 'afgedekt'. Een actualisatie van de nota weerstandsvermogen is voorzien voor begin 2015. De gemeenteraad stelt de kaders vast.

3. Herwaardering/herijking subsidies instellingen en subsidies algemeen/bijdragen

De taakstelling uit de laatste bezuinigingsronde zijn inmiddels ingevuld. Een groot deel van de bijgestelde subsidieafspraken gelden met ingang van 2014. De effecten (resultaten) volgen wij nauwlettend. In 2016 vindt een evaluatie (o.a. financieel, kwaliteit en resultaat) van het totale subsidiepakket plaats. In de kadernota 2017 – 2021 kunnen financiële consequenties worden aangekondigd/meegenomen.

4. Belastingdruk

Wij opteren voor continuering van het huidige beleid:

- Kostendekkende tarieven op het gebied van leges van 100%;
- Onroerendezaakbelasting: Alleen verhoging voor inflatiecorrectie (trendmatige verhoging);
- Alleen boventrendmatig als sprake is van een substantiële aantasting van het huidig niveau van voorzieningen.
- Voortzetting van het huidige beleid, waarbij de verhoging van lastendruk voor de burger is geneutraliseerd door een gelijke jaarlijkse onttrekking aan de bestemmingsreserve 'beheersing collectieve lastendruk'. Deze bestemmingsreserve is in 2020 uitgeput wat bij ongewijzigd beleid een automatische opwaartse lastendruk met zich meebrengt van 2% per 2020).

5. Positie en rol overheid

In het licht van de veranderende rol van de overheid op het gebied van de transitie, de cultuuromslag met andere verhoudingen tussen overheid en burger en de ontwikkelingen in de samenleving, willen wij invulling geven aan een organisch ontwikkelingsproces (zie ook thema 3. Recreatie en Toerisme).

6. **Bezuinigingen (scenario's zachte landing transitie)**

Op basis van de thans reeds gereserveerde bedragen in de meerjarenbegroting verwachten wij dat de zachte landing van transitie in de gemeentebegroting in verband met continuering van beleid tijdelijk kan worden opgevangen binnen de WMO-reserve, stelpost korting algemene uitkering en het vrijvallen van kapitaalreserves, totdat het uitgavenniveau congruent is aan de beschikbare rijksmiddelen.

Portefeuilleverdeling

De onderstaande portefeuilleverdeling hebben wij afgesproken:

Pieter Teeninga (1 ^e locoburgemeester)	Jeroen de Jong (2 ^e locoburgemeester)	Gert Jan van Noort (3 ^e locoburgemeester)	Christianne van der Wal (4 ^e locoburgemeester)	Burgemeester Harm-Jan van Schaik
Ruimtelijke opgaven: - Drielanden; - Waterfront; - Lorentz; - Stationsomgeving.	Bedrijfsvoering: - Financiën; - P&O; - Culturomslag; - Grondbeleid; - Meerinzicht; - Dienstverlening; - Publiekszaken; - ICT/Informatie-veiligheid.	Decentralisaties: - Jeugdzorg: - preventie, ondersteuning; - GGZ; - bescherming en reclassering - verstandelijke beperking; - AWBZ: - individuele begeleiding; - dagbesteding; - sociaal wijkteam.	Economische zaken en Werkgelegenheid: - Economie: - Participatiewet; - Arbeidsmarktbeleid; - Sociale zaken - Armoedebeleid.	Veiligheid: - Brandweer; - Openbare Orde; - Veiligheidsbeleid; - Horecabeleid en -handhaving; - Evenementenbeleid inclusief APV.
Onderwijs: - Kinderopvang - Peuterspeelzaalwerk; - Basisonderwijs; - VO; - Leerlingenvervoer; - Passend onderwijs.	Mobiliteit: - Parkeren; - Verkeer; - Openbaar vervoer.	Integrale handhaving: - Beleid; - Stadstoezicht; - Bouwtoezicht; - Milieu (ODNV); - Kinderopvang.	Recreatie en toerisme: - Beleid; - Hanze; - Veluws Bureau voor Toerisme; - Stichting Hart. - Citymarketing R&T	Bovengemeentelijke ontwikkelingen: - Voorzitter RNV - G8/R6, Stads- en regiocontract; - Strategische alliantie.
Bovengemeentelijke ontwikkelingen: - DB RNV; - ODNV.	Ruimte overig: - Bouwzaken; - Vitale vakantieparken; - Monumentenzorg; - Volkshuisvesting; - Openbare ruimte(inrichting en beheer); - Water; - Wijkgericht werken.	Welzijn & Cultuur: - Ouderen; - Volksgezondheid; - Kunst en Cultuur; - Maatschappelijke opvang; - Mindervaliden; - Minderheden/Integratie; - Vrijwilligers/Mantelzorg.	Sport: - Sport- en Aquacentrum De Sypel. - Sportbeleid; - Project Sportkracht.	Overig: - Communicatie en coördinatie citymarketing; - Burgerschap; - Kabinetszaken; - Inburgering; - Internationale contacten: - Vriendschapsband West Falen; - Verhaal van de stad; - Dierenwelzijn.
Milieu: - Milieubeleid en duurzaamheid.				